

Folketingets Erhvervsudvalg

ERHVERVS MINISTEREN

07. januar 2022

Besvarelse af spørgsmål 108 alm. del stillet af udvalget den 13. december 2021 efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

ERHVERVS MINISTERIET

Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Spørgsmål:

Idet virksomhederne ikke må høste børns data, når de er under 13 år, bedes ministeren redegøre for, hvem der har ansvaret for at bevise, om der er børn eller ej på en platform mod reglerne, og hvordan ministeren forholder sig til, at virksomhederne skriver sig ud af ansvaret ved at sige, at platformen ikke er for børn.

Tlf. 33 92 33 50
Fax. 33 12 37 78
CVR-nr. 10092485
EAN nr. 579800026001
em@em.dk
www.em.dk

Svar:

Jeg har til brug for besvarelsen indhentet et bidrag fra Justitsministeriet.

Justitsministeriet har til brug for bidraget indhentet en udtalelse fra Data-tilsynet, der har oplyst følgende:

”Databeskyttelsesforordningen¹ indeholder ikke regler om, at den registrerede skal have en bestemt alder, førend der lovlig kan behandles oplysninger om den pågældende.

Databeskyttelsesforordningen har imidlertid et særligt fokus på behandling af oplysninger om børn. F.eks. fremgår det af præambelbetragtning nr. 38, at:

”Børn bør nyde særlig beskyttelse af deres personoplysninger, eftersom de ofte er mindre bevidste om de pågældende risici, konsekvenser og garantier og deres rettigheder for så vidt angår behandling af personoplysninger. En sådan særlig beskyttelse bør navnlig gælde for brug af børns personoplysninger med henblik på markedsføring eller til at oprette personligheds- eller brugerprofiler og indsamling af personoplysninger vedrørende børn, når de anvender tjenester, der tilbydes direkte til et barn. Samtykke fra indehaveren af forældremyndigheden er ikke nødvendigt,

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46 EF (generel forordning om databeskyttelse)

når det drejer sig om forebyggende eller rådgivende tjenester, der tilbydes direkte til et barn.”

Endvidere fremgår af præambelbetragtning nr. 58 om princippet om gennemsigtighed, at:

”Princippet om gennemsigtighed kræver, at enhver oplysning, som er rettet til offentligheden eller den registrerede, er kortfattet, lettilgængelig og letforståelig, og at der benyttes et klart og enkelt sprog og endvidere, hvis det er passende, visualisering. Sådanne oplysninger kan gøres tilgængelige i elektronisk form, f.eks. når de er rettet mod offentligheden, via et websted. Dette er især relevant i situationer, hvor den hastige vækst i antallet af aktører og den anvendte teknologiske kompleksitet gør det vanskeligt for den registrerede at vide og forstå, om, af hvem og til hvilket formål der indsamles personoplysninger om vedkommende, såsom i forbindelse med annoncering på internettet. Eftersom børn bør nyde særlig beskyttelse, bør alle oplysninger og meddelelser, hvis behandling er rettet mod et barn, være i et så klart og enkelt sprog, at et barn let kan forstå dem [Datatilsynets understregning].”

Behandling af oplysninger om børn skal – som ved behandling af oplysninger om andre registrerede – have et behandlingsgrundlag. Dette vil typisk være databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra a-f, hvoraf det følger, at behandling er lovlig, hvis:

- a) Den registrerede har givet samtykke til behandling af sine personoplysninger til et eller flere specifikke formål.
- b) Behandling er nødvendig af hensyn til opfyldelse af en kontrakt, som den registrerede er part i, eller af hensyn til gennemførelse af foranstaltninger, der træffes på den registreredes anmodning forud for indgåelse af en kontrakt.
- c) Behandling er nødvendig for at overholde en retlig forpligtelse, som påhviler den dataansvarlige.
- d) Behandling er nødvendig for at beskytte den registreredes eller en anden fysisk persons vitale interesser.

e) Behandling er nødvendig af hensyn til udførelse af en opgave i samfundets interesse eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt.

f) Behandling er nødvendig for, at den dataansvarlige eller en tredjemand kan forfølge en legitim interesse, medmindre den registreredes interesser eller grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, der kræver beskyttelse af personoplysninger, går forud herfor, navnlig hvis den registrerede er et barn.

Som det fremgår, kan et lovligt behandlingsgrundlag eksempelvis være samtykke. Ved et samtykke forstås i henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 4, nr. 11, enhver frivillig, specifik, informeret og utvetydig viljestilkendegivelse fra den registrerede, hvorved den registrerede ved erklæring eller klar bekræftelse indvilliger i, at personoplysninger, der vedrører den pågældende, gøres til genstand for behandling.

Betingelserne for et barns samtykke i forbindelse med informationssamfundstjenester fremgår af databeskyttelsesforordningens artikel 8. Det følger heraf:

”1. Hvis artikel 6, stk. 1, litra a), finder anvendelse i forbindelse med udbud af informationssamfundstjenester direkte til børn, er behandling af personoplysninger om et barn lovlig, hvis barnet er mindst 16 år. Er barnet under 16 år, er sådan behandling kun lovlig, hvis og i det omfang samtykke gives eller godkendes af indehaveren af forældremyndigheden over barnet. Medlemsstaterne kan ved lov fastsætte en lavere aldersgrænse til disse formål, forudsat at en sådan aldersgrænse ikke er under 13 år.

2. Under hensyntagen til den tilgængelige teknologi skal den dataansvarlige gøre sig rimelige bestræbelser på i sådanne tilfælde at kontrollere, at indehaveren af forældremyndigheden over barnet har givet eller godkendt samtykket...”

I Danmark har man i databeskyttelseslovens² § 6, stk. 2, besluttet, at børn på 13 år og opefter, kan samtykke til behandling af personoplysninger i forbindelse med udbud af informationssamfundstjenester (eksempelvis e-handel, online spil og sociale medier).

Om et barn – i andre situationer end i forbindelse med informationssamfundstjenester – selv kan give samtykke, afhænger af en konkret modenhedsvurdering.

Den dataansvarlige skal derfor konkret vurdere, om barnet har tilstrækkelig modenhed og forståelse til selv at give samtykke. Normalt vil et barn på 15 år være tilstrækkelig moden til at kunne give samtykke på egne vegne. Hvis den dataansvarlige vurderer, at barnet ikke har den tilstrækkelige modenhed, bør samtykket i stedet indhentes fra forældremyndighedsindehaveren.

Udbydere af informationssamfundstjenester direkte til børn skal sikre beskyttelse ved at indbygge mekanismer, så børn under den fastsatte aldersgrænse udelukkes fra at give samtykke i forbindelse med f.eks. oprettelse af en profil. Kontrol af brugerens alder eller samtykke fra indehaveren af forældremyndigheden bør ske under inddragelse af de risici, der er forbundet med behandlingen og den tilgængelige teknologi.

Er barnet under den fastsatte aldersgrænse, skal udbyderen af tjenesten ud fra den tilgængelige teknologi, gøre sig rimelige anstrengelser for at kontrollere, at forældremyndighedsindehaveren har givet sit samtykke.

Behandling af børns oplysninger er i øvrigt et fokusområde for Datatilsynet. Tilsynet har bl.a. lanceret en underside på Datatilsynets hjemmeside særligt rettet mod børn og unge og er blevet 'rapporteur' i en nedsat arbejdsgruppe i Det Europæiske Databeskyttelsesråd (EDPB). Det betyder, at det danske tilsyn får en aktiv rolle i det internationale samarbejde omkring udarbejdelsen af en vejledning om behandling af børns personoplysninger, som det er Datatilsynets forhåbning vil bidrage til at løse nogle af de udfordringer, som der henvises til i de stillede spørgsmål.”

I tillæg til Datatilsynets udtalelse vil jeg blot tilføje, at det i min optik er både utilstrækkeligt og uansvarligt, hvis virksomheder fraskriver sig deres ansvar ved alene at angive, at platformen ikke er for børn under 13 år. Jeg vil derfor bede regeringens tværministerielle taskforce om at se på området for at muligheden for evt. at skærpe kravene til de relevante virksomheder.

² Lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven)

Med venlig hilsen

Simon Kollerup